

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2006-150-0184
Dok.: STC40096

Besvarelse af spørgsmål nr. 156 af 9. januar 2006 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere vedlagte henvendelse fra bistandsværgerne for så vidt angår spørgsmål på Justitsministeriets område.”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Foreningen af Politimestre i Danmark og Rigspolitechefen. Justitsministeriet har desuden indhentet en udtalelse fra Politidirektøren i København, som har henholdt sig til det af Foreningen af Politimestre i Danmark anførte. De indhentede udtalelser refereres nedenfor i tilknytning til Justitsministeriets kommentarer til de enkelte emner, som berøres i henvendelsen til Folketingets Retsudvalg.

2. Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark (LPD) anfører i sin henvendelse bl.a., at honoraret til bistandsværger beskikket for henholdsvis hjemmeboende og institutionsanbragte dømte bør være det samme, da det er samme arbejde, der udføres af bistandsværgeren.

Justitsministeriet kan oplyse, at ifølge § 18, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 77 af 5. februar 1999 om bistandsværger med senere ændring (herefter bistandsværgebekendtgørelsen), udbetaler vedkommende politikreds 1.131 kr. (1.272 kr. pr. april 2005) i vederlag til en bistandsværge, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger, og som er beskikket for en sigtet eller tiltalt under straffesagens behandling. Til en bistandsværge, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger, og som er beskikket for en dømt, udbetaler vedkommende politikreds i årligt et grundbeløb på 1.508 kr. (1.695 kr. pr. april 2005). Herudover udbetales i vederlag til bistandsværgeren 1.131 kr. (1.272 kr. pr. april 2005) for hver påbegyndte 3. måned, hvor den dømte i henhold til dommen er indlagt på psykiatrisk sygehus/sygehusafdeling, anbragt på institution eller lignende, jf. bekendtgørelsens § 18, stk. 2.

Baggrunden for at bistandsværgeren er berettiget til et yderligere vederlag, når den dømte i henhold til dommen er indlagt på psykiatrisk sygehus/sygehusafdeling, anbragt på institution eller

lignende, er, at en bistandsværgen efter de gældende regler har flere opgaver, når beskikkelsen vedrører en person, der er indlagt, anbragt eller lignende i henhold til dom, end hvis beskikkelsen sker i forhold til en domfældt person, der ikke er underlagt sådanne foranstaltninger.

Det fremgår således af straffelovens § 71, stk. 2, at en bistandsværgen skal holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

Derudover følger det af bestemmelserne i kapitel 3 i bistandsværgenbekendtgørelsen, at bistandsværgens øvrige opgaver bl.a. er at rådgive og vejlede den dømte om klageadgang, herunder i henhold til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

3. I Landsforeningens henvendelse til udvalget rejses desuden spørgsmål om, hvordan en bistandsværgen overfor den enkelte politikreds dokumenterer, at en patient er på institution og ikke bor hjemme.

Foreningen af Politimestre i Danmark har i den forbindelse oplyst følgende:

”Det er efter Politimesterforeningens opfattelse ikke bistandsværgens opgave at dokumentere patientens ophold på institution.

Når bistandsværgen på sin afregning anfører, at der er tale om en person, som opholder sig på institution, er det politiets opgave at kontrollere dette, inden der sker udbetaling af vederlag.”

Justitsministeriet kan henholde sig til udtalelsen fra Foreningen af Politimestre i Danmark.

4. Desuden udtrykker Landsforeningen ønske om en central udbetaling af honorar, så det kommer til at ske automatisk og under samme betingelser.

Rigspolicechefen har i sin udtalelse bl.a. oplyst følgende:

”Rigspolitiet har i tilknytning til bekendtgørelsen om bistandsværgen mere detaljeret overfor politikredsene fastsat regler om udbetaling af vederlag til bistandsværgerne og om andre mere forvaltningsmæssige bestemmelser som f.eks. om kørselsvederlag mv.

Rigspolitiet har ikke kendskab til, at de omtalte regelsæt ikke fungerer på en hensigtsmæssig måde. Rigspolitiet deltager imidlertid gerne i en drøftelse med bistandsværgernes landsforening om reglerne og den mere daglige administration af disse.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolicechefens udtalelse.

5. Endvidere rejser Landsforeningen spørgsmål om, hvordan bistandsværgen sikres godtgørelse for udgifter i forbindelse med overnatning på hotel, hvor et retsmøde holdes langt fra bistandsværgens bopæl.

Justitsministeriet kan oplyse, at det følger af bistandsværgebekendtgørelsens § 19, stk. 1, at de i § 18, stk. 1 og 2, nævnte beløb ud over honorar for bistandsværgens arbejde i forbindelse med besøg, retsmøder, klagesager mv. tillige dækker de udgifter, der er forbundet med hvervet, herunder udgifter til telefon mv.

Justitsministeriet vil drøfte spørgsmålet om godtgørelse for udgifter forbundet med overnatning på hotel med Landsforeningen, Rigspolicehøfen og Foreningen af Politimestre i Danmark og i lyset heraf vurdere, om der er behov for at ændre reglerne.

6. Landsforeningen spørger desuden, hvorfor bistandsværgerne ikke får højeste takst i kørsels-godtgørelse.

Justitsministeriet bemærker hertil, at det følger af bistandsværgebekendtgørelsens § 18, stk. 3, at bistandsværgen, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværgen, og som er beskikket for en sigtet, en tiltalt eller dømt, har krav på godtgørelse til befordring efter de for ansatte i staten gældende regler. Godtgørelsen ydes efter henvendelse til politiet.

Bistandsværgen, som ikke er optaget på fortegnelsen over bistandsværgen, har krav på godtgørelse til befordring i forbindelse med deltagelse i retsmøder samt til indtil fem besøgsrejser årligt efter de for ansatte i staten gældende regler. Godtgørelse af de nævnte udgifter sker ligeledes ved henvendelse til politiet, jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 18, stk. 4.

Reglerne om godtgørelse til befordring for ansatte i staten er nærmere reguleret i Finansministeriet, Personalestyrelsens cirkulære af 30. juni 2000 om tjenesterejseaftalen. Tjenesterejseaftalens kapitel 2 vedrører udgifter til transport. I aftalens § 14 om privat transport er det bestemt, at for kørsel i privat bil eller på privat motorcykel udbetales godtgørelse pr. km. efter *lav sats*. Satsen fremgår af det til enhver tid gældende satsreguleringscirkulære.

Af Personaleadministrativ Vejledning 2006 fremgår ligeledes, at hovedreglen er, at befodrings-godtgørelse for kørsel i privat bil udbetales efter lav sats. Ved denne godtgørelse ydes dækning for de variable udgifter, der er forbundet med at køre i bil, det vil sige benzin, dækslid, værditab og vedligeholdelse.

Befordringsgodtgørelse efter *høj sats* forudsætter, at der fra tjenestestedet er udfærdiget en skriftlig kørselsbemyndigelse. En sådan bemyndigelse udfærdiges kun, hvis der med en stilling er forbundet regelmæssig kørsel af større omfang eller af speciel art. Det fremgår af Personaleadministrativ Vejledning 2006, at den høje sats er beregnet til ansatte, der forudsættes at stille bil til rådighed i forbindelse med deres arbejde, eller som efter tjenestestedets vurdering kun vanskeligt kan bestride dette, hvis de ikke kører i privat bil. Disse forudsætninger gør sig efter Justitsministeriets opfattelse ikke gældende i forbindelse med varetagelsen af hvervet som bistandsværges.

7. I henvendelsen til Folketingets Retsudvalg udtrykker Landsforeningen endvidere ønske om, at det gøres til et borgerligt ombud at møde op til retsmøder og patientklagenævnmøder.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af bistandsværgesbekendtgørelsens § 1, stk. 3, at bistandsværger antages blandt de ansøgere, der må anses for særligt egnede til at udføre de opgaver, som hvervet indebærer, herunder personer med tilknytning til sundheds-, social- og undervisningssektoren. Dette stemmer endvidere overens med tilkendegivelserne fra udvalget vedrørende sindslidendes retsstilling i forbindelse med rekruttering af patientrådgivere, hvor det blev overvejet, om hvervet som *patientrådgiver* skulle gøres til et borgerligt ombud, jf. herved principbetænkning nr. 1068 om tvang i psykiatrien fra 1986. Udvalget fandt ikke, at en ordning med borgerligt ombud kunne forventes at ville fungere tilfredsstillende, navnlig ikke som følge af, at den, der udpeges mod sin vilje, vil savne motivation samt vilje og evne til at løse opgaven på en forsvarlig måde.

Disse hensyn gør sig efter Justitsministeriets opfattelse tilsvarende gældende for bistandsværger, og på denne baggrund finder Justitsministeriet ikke, at hvervet som bistandsværges bør gøres til et borgerligt ombud.

8. Desuden har landsforeningen anmodet om midler til opdatering af håndbogen for bistandsværger, som Landsforeningen har udgivet.

Justitsministeriet administrerer en satspulje vedrørende informations- og uddannelsesaktiviteter for bistandsværger og patientrådgivere, hvorfra der kan ydes tilskud til disse formål. Justitsministeriet har på denne baggrund i 1999 og 2001 ydet tilskud til landsforeningen til brug for revisionen af håndbogen.

På baggrund af en konkret ansøgning om tilskud til revision af håndbogen har Justitsministeriet ved brev af 23. december 2004 anmodet landsforeningen om en nærmere redegørelse for arbejdets omfang under henvisning til, at Justitsministeriet i forbindelse med revisionen af håndbogen i 2001 fandt, at ministeriet alene havde mulighed for at honorere det almindelige kontorarbejde, som var forbundet hermed, og ikke selve det redaktionelle arbejde, da det som udgangspunkt

måtte anses som frivilligt foreningsarbejde. Justitsministeriet anmodede således om en nærmere redegørelse for arbejdets omfang, herunder det forventede tidsforbrug samt en præcisering af selve revisionsarbejdet med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at honorere revisionsarbejdet i videre omfang end ved den tidligere revision af håndbogen. Justitsministeriet har på nuværende tidspunkt ikke modtaget yderligere oplysninger om revisionen af håndbogen, og ministeriet har derfor ikke mulighed for på det foreliggende grundlag at træffe endelig afgørelse i sagen.

Justitsministeriet vil nu tage kontakt til Landsforeningen med henblik på at indhente de fornødne oplysninger til brug for ministeriets stillingtagen til ansøgningen.

9. Desuden spørger Landsforeningen, hvordan det i forbindelse med bistandsværgens udarbejdelse af en udtalelse i forbindelse med en sag om ændring eller ophævelse af en foranstaltning sikres, at bistandsværgen får besked om klientens opholdssted.

Justitsministeriets bemærker i den forbindelse, at politiet i forbindelse med indhentelse af en udtalelse fra bistandsværgen vil kunne orientere bistandsværgen om, hvor den tiltalte eller dømte opholder sig. Det forudsætter dog, at politiet er i besiddelse af disse oplysninger.

I det omfang Landsforeningen har erfaringer med, at der generelt er problemer med at få oplyst, hvor den tiltalte eller dømte opholder sig, indgår Justitsministeriet gerne i en nærmere drøftelse af dette spørgsmål med Landsforeningen, Rigspolitichefen og Foreningen af Politimestre i Danmark.

10. Endvidere rejser Landsforeningen spørgsmål om, hvornår en erklæring fra en bistandsværgen er nok til en prøvelse af en sag for en klient om ændring eller ophævelse af foranstaltningen (vilkårene). Desuden udtrykker landsforeningen ønske om lønkompensation for bistandsværgens fremmøde ved retsmøder.

Justitsministeriet kan i den anledning oplyse, at afgørelsen af, om det er tilstrækkeligt at fremlægge en skriftlig erklæring fra bistandsværgen, eller om bistandsværgen bør afhøres, træffes af retten på grundlag af en konkret vurdering i den enkelte sag.

For så vidt angår spørgsmålet om lønkompensation følger det af bistandsværgerbekendtgørelsens § 19, stk. 1, at de i § 18, stk. 1 og 2, nævnte beløb dækker honorar for bistandsværgens arbejde i forbindelse med besøg, retsmøder, klagesager mv. samt de udgifter, der er forbundet med hvervet, herunder udgifter til telefon mv. Der ydes således ikke lønkompensation for at give møde ved retsmøder.

11. Endelig anmoder Landsforeningen om oplysning om, hvordan surrogatfængslede på lukkede afdelinger sikres de rettigheder, som de har krav på og som øvrige indlagte medpatienter automatisk har efter psykiatriloven.

Foreningen af Politimestre i Danmark har i den anledning oplyst følgende:

”Ifølge bistandsværgebekendtgørelsens § 9, stk. 2, har bistandsværgeren ret til fri og uhindret personlig, skriftlig og telefonisk forbindelse med den sigtede, tiltalte eller dømte. Dette gælder dog ikke, hvis den sigtede eller tiltalte er varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 og væsentlige hensyn til efterforskningen nødvendiggør, at bistandsværgeren er undergivet bestemmelser om brev og besøgskontrol fastsat af politiet. Det er efter Politimesterforeningens opfattelse ikke til hinder for, at bistandsværgeren kan udøve sin funktion, at der i ekstraordinære tilfælde af efterforskningsmæssige grunde i en kortere periode indføres kontrol med kommunikationen mellem den fængslede og bistandsværgeren.”

Justitsministeriet kan henholde sig til udtalelsen fra Foreningen af Politimestre i Danmark.

12. Foreningen af Politimestre i Danmark anfører endeligt følgende i sin udtalelse:

”Politimesterforeningen finder, at en række af de spørgsmål, der er rejst fra Landsforeningens side, er egnet til at blive afklaret ved en nærmere drøftelse, og Foreningen deltager gerne i en sådan drøftelse. Henvendelse herom kan rettes til Foreningens næstformand politimester Scharf, Helsingør.”

Justitsministeriet skal afslutningsvis bemærke, at der for nylig har været rejst spørgsmål om bistandsværgebekendtgørelsens regler om udpegning af bistandsværger og om bistandsværgers kontakt til den sigtede, tiltalte eller dømte. Justitsministeren har i den forbindelse tilkendegivet, at Justitsministeriet vil overveje spørgsmålet om en eventuel ændring af bistandsværgebekendtgørelsen nærmere. Justitsministeriet vil sikre, at de relevante parter, herunder Landsforeningen af Beskikkede Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark, bliver inddraget i forbindelse med en eventuel ændring af bekendtgørelsen.